

**Законовни положения за лицата, получаващи обезщетения
съгласно Кодекса за социално осигуряване, книга II (SGB II)**

Задължения за съдействие и общи указания

§ 1 абзац 1 на SGB II

Основното осигуряване за лицата търсещи работа следва да подкрепя собствената отговорност на трудоспособните лица имащи право на обезщетения и лицата, с които те живеят в едно домакинство и да допринесе за това, те да могат да осигуряват средствата си за живот независимо от основното осигуряване със собствени средства и сили. То следва да подкрепя трудоспособните лица имащи право на обезщетения при приемане или запазване на трудова дейност и да осигурява средства за живот, ако те не могат да ги получават по друг начин. Равнопоставеността на мъжете и жените трябва да се спазва като постоянен принцип.

§ 10 абзац 1 на SGB II

За едно трудоспособно лице имащо право на обезщетения е поносима всяка работа, освен ако то не е способно физически, умствено или психически да упражнява тази работа,

ако упражняването на работата би утежило значително преобладаващата досега работа, защото за досегашната дейност има специални физически изисквания,

ако упражняването на работа би застрашило възпитанието на детето на лицето или на детето на партньорката или партньора на лицето; възпитанието на дете навършило три години по принцип не е застрашено, ако обгрижването на детето е поето от дневно заведение за деца или грижата през деня е осигурена по смисъла на осмата книга или по друг начин; компетентните местни институции трябва да съдействат на трудоспособните лица отглеждащи лица с предимство да получат място в детско заведение за децата си,

ако тази работа не би била съвместима с грижите за нуждаещо се от тях близко лице и ако тези грижи не могат да бъдат обезпечени по друг начин,

ако друга важна причина пречи на упражняването на тази работа.

§ 31 SGB II (извадка)

Трудоспособните лица имащи право на обезщетения нарушават своите задължения, ако въпреки писмените разяснения за правните последствия и познаването им

1. откажат да изпълнят определените задължения от споразумението за приобщаване или от заменящ това споразумение административен акт съгласно § 15 абзац 1 теза б, особено ако не могат да се докажат достатъчно усилия от тяхна страна,

2. откажат да приемат или да продължат поносима за тях работа, образование, възможност за получаване на работа съгласно § 16d или субсидиран трудов ангажимент съгласно § 16e или възпрепятстват това със своето поведение,

3. не примат, прекъснат или дадат повод за прекъсване на поносими мерки за приобщаване в работата.

Това не важи, ако трудоспособните лица имащи право на обезщетения могат да изложат и да докажат важна причина за своето поведение.

За нарушение на задълженията на трудоспособните лица имащи право на обезщетения се счита също, ако

1. след навършване на 18-годишна възраст са намалили своите доходи и имущество с намерение да бъдат изпълнени предпоставките за получаване или повишаване на обезщетение за безработица II,

2. въпреки разясненията за правните последствия и познаването им продължават небрежното си поведение,

3. правото им да получават обезщетение за безработица бъде преустановено или прекратено, тъй като Агенцията по заетостта е установила период на забрана или прекратяване на правото съгласно разпоредбите на Осмата книга или

4. изпълняват посочените в Трета книга предпоставки за настъпване на период на забрана, които обосновават преустановяването или прекратяването на правото им да получават обезщетение за безработица.

§ 31a SGB II (извадка)

При нарушение на задълженията съгласно § 31 обезщетението за безработица II при първата степен се намалява с 30 процента от определената стандартна потребност за трудоспособното лице имащо право на обезщетения съгласно § 20. При първото повтарящо се нарушение на задълженията съгласно § 31 обезщетението за безработица II се намалява с 60 процента от определената стандартна потребност за трудоспособното лице имащо право на обезщетения съгласно § 20. При всяко следващо повтарящо се нарушение на задълженията съгласно § 31 обезщетението за безработица отпада II напълно.

§ 32 SGB II (извадка)

Ако въпреки писмените разяснения за правните последствия и познаването им лицата имащи право на обезщетения не изпълнят изискването на компетентната институция да се представят пред нея и да се явят на преглед от лекар или психолог, обезщетението за безработица II или социалната помощ се намаляват със съответно 10 процента от определената стандартна потребност съгласно § 20. Това не важи, ако имащите право на обезщетения могат да изложат и да докажат важна причина за своето поведение.

§ 34 SGB II

Който след навършване на 18-годишна възраст умишлено или поради груба небрежност предизвика възникването на предпоставки за обезщетения съгласно тази книга на него самия или на живеещи заедно с него в едно домакинство лица без важна причина, е задължен да възстанови изплатените поради това обезщетения. Претенциите за възстановяване се отнасят и за изплатените суми за здравно, пенсионно и осигуряване при продължителна загуба на трудоспособност. Допуска се отказ от предявяване на претенции за възстановяване, ако те биха означавали жесток акт за лицето.

§ 60 абзац 1 Първа книга от Кодекса за социално осигуряване (SGB I)

Който подава заявление за социални обезщетения или получава такива, трябва:

1. да посочи всички факти, които са съществени за обезщетението и при изискване

от компетентната институция осигуряваща обезщетението да потвърди необходимата информация с помощта на трети лица,

2. непременно да съобщава за промени в обстоятелствата, които са съществени или за които са подадени декларации във връзка с обезщетението,
3. да представи доказателства и при изискване от компетентната институция осигуряваща обезщетението да предостави доказателствени документи или да потвърди предоставени такива.

§ 66 абзац 1 Първа книга от Кодекса за социално осигуряване (SGB I)

Ако лицето подало заявление за социално обезщетение или получаващо такова не изпълни задължението си за съдействие съгласно §§ 60 и сл., и в следствие на това значително се затруднява изясняването на фактическите обстоятелства, компетентната институция без допълнително проследяване може изцяло или частично да откаже или спре обезщетението, докато не бъде указано съдействие, ако няма доказателства за предпоставката за обезщетението. Това важи съответно, ако подаващото заявление лице или лицето имащо право на обезщетения по друг начин умишлено затрудни в значителна степен изясняването на фактическите обстоятелства.

§ 263 Наказателен кодекс (StGB) -извадка-

- (1) Който умишлено с цел придобиване на противозаконна имуществена изгода в полза на самия себе си или на трети лица накърни имуществото на други лица, предоставяйки грешни или скриване на истински факти, предизвика или поддържа заблуда, се наказва с лишаване от свобода до пет години или парична глоба.
- (2) Опитът е наказуем.
- (3) В особено тежки случаи лишаването от свобода възлиза на срок между една и десет години.

§ 1 Закон за месечни надбавки за разходи по жилището (WoGG)

Получателите на обезщетения съгласно SGB II и SGB XII, при чието изчисляване се вземат под внимание разходи по жилището, нямат право на претенции за месечни надбавки по жилището (субсидия за наема). Лицата получаващи обезщетения съгласно WoGG като извод от противоположното **нямат право на претенции** за обезщетения съгласно SGB II и SGB XII.

Общи положения:

Изискване за подаване на заявление / период на предоставяне

Обезщетенията съгласно SGB II принципно се предоставят само след подаване на заявление (§ 37 SGB II). Продължителността на предоставяне на обезщетението зависи от определения в решението за съгласие **период на предоставяне**. Своевременно преди изтичането му трябва да се подаде заявление за продължаване на обезщетението. Ако не подадете съответното заявление, след изтичане на периода на предоставяне **не се изплащат обезщетения**. Обръщаме Ви внимание на това, че след този момент не се изплащат суми за здравно, пенсионно и осигуряване при продължителна загуба на трудоспособност. Здравното застрахователно покритие трябва да се осигурява от самите Вас. Ако нямате налично заявление за

продължаване на обезщетението, моля да се свържете с компетентната служба, отговаряща за обработка на обезщетенията.

Указания за стандартната потребност:

Стандартната потребност покрива текущи и еднократно възникващи нужди като обща сума. Това означава, че за тези нужди не се изплащат допълнителни обезщетения. Стандартната потребност обхваща следните неща:

храна, безалкохолни напитки, облекло, обувки, жилище (без разходи за наем), електроенергия и текущи ремонти в жилището, домакински уреди и домашни потреби, грижи за здравето, транспорт, предоставяне на новини, свободно време, забавления, култура образование, обезщетения за подслон и хранене в ресторант, други стоки и услуги

Моля имайте предвид, че **не може да получите отделна субсидия** за посочените по-горе неща.

Имущество:

Ако Вие или живеещото(ите) в едно домакинство заедно с Вас лице(а) притежавате имущество, Вие сте задължени да информирате относно това институцията осигуряваща основното осигуряване за хора търсеци работа и да представите съответните доказателства.

Налице е имущество по смисъла на закона, ако то надвишава следните необлагаеми суми:

Необлагаеми суми (от 17.04.2010 г.)			
Вид необлагаема сума	Необлагаема сума/година от живота	Минимална необлагаема сума	Максимална необлагаема сума
Основна необлагаема сума	150,00 €	съотв. 3 100,00 €	съотв. 9 750,00 € * за лица родени преди 01.01.1958 г.
Повишена основна необлагаема сума за лица родени преди 01.01.1948 г.	520,00 €	съотв. 3 100,00 €	съотв. 33 800,00 €
Частно пенсионно осигуряване	напълно защитена		
Други пенсионно осигуряване за старост	750,00 €	без	съотв.48 750,00 € ** за лица родени преди 01.01.1958 г.
За необходими придобивки	Необлагаема сума 750,00 €	за всяко лице от	домакинството

* Максималната необлагаема сума при лица, които са родени след 31.12.1957 и преди 01.01.1964 г., се повишава на 9 900,00 €. При лица, които са родени след 31.12.1963 г., необлагаемата сума се повишава до макс. 10 050,00 €.

** Максималните необлагаеми суми за друго пенсионно осигуряване за старост или парични претенции при лица, които са родени след 31.12.1957 г. и преди 01.01.1964 г. се повишават до 49 500,00€. При лица родени след 31.12.1963 г. тази сума се повишава до 50 250,00 €.

Указание:

- Всички горепосочени основни необлагаеми суми са валидни за съответно пълнолетни лица имащи право на обезщетения и техните партньори.
- Необлагаемата сума за необходимите придобивки в размер на 750 Евро е валидна за всяко лице от домакинството, имащо право на обезщетения.

Допълнителни необлагаеми суми:

- основна необлагаема сума в размер на 3 100 Евро за всяко непълнолетно дете, имащо право на обезщетения,
- парични претенции, служещи за пенсионно осигуряване за старост, ако притежателят им не може да ги използва преди встъпване в пенсия поради договорно споразумение и стойността на паричните претенции не надвишава 750 Евро за всяка навършена година от живота на трудоспособното лице нуждаещо се от помощ и на неговия партньор, съответно максимум 48 750,00 Евро. Максималните необлагаеми суми за друго пенсионно осигуряване за старост или парични претенции при лица, които са родени след 31.12.1957 г. и преди 01.01.1964 г. се повишават до 49 500,00 Евро. При лица родени след 31.12.1963 г. тази сума се повишава до 50 250,00 Евро.

За имущество не се считат:

- съответстващото домакинско оборудване,
- по едно съответстващо превозно средство за всяко трудоспособно лице от домакинството нуждаещо се от помощ,
- пенсионното осигуряване за старост в размер на изрично изискваното имущество като пенсионно осигуряване за старост съгласно федералното право включително неговите доходи и изискваните текущи вноски за пенсионно осигуряване за старост (частно пенсионно осигуряване, основна пенсия, пенсия от работодателя)
- определени от притежателя като предмети от имуществото за пенсионно осигуряване за старост в адекватен размер, ако трудоспособното лице нуждаещо се от помощ или неговият партньор са освободени от задължение за осигуряване в законовото пенсионно осигуряване,
- използван от самото лице парцел за къща със съответстващ размер или съответно собствено жилище,
- имущество, за което може да се докаже, че е предназначено за скорошно закупуване или получаване на парцел за къща със съответстващ размер, ако той

служи или трябва да служи за жилищни нужди на хора с увреждания или хора нуждаещи се от дълготрайни грижи и тази цел би била застрашена поради използване или реализация на имуществото,

- вещи и права, ако тяхната реализация е явно небрежна или би означавала жесток акт за засегнатото лице. Определящи за съответствието са условията на живот по време на основанието за обезщетението за основно осигуряване за търсеци работа лица.

Целево използване на обезщетенията

Ако получавате обезщетения, за които законодателят е предвидил специално използване (напр. разходи за жилище, разходи за отопление, еднократни субсидии), парите трябва да бъдат използвани единствено за тази цел. В противен случай е възможно изискване за връщане на обезщетенията съгласно § 47 SGB X във връзка с § 50 SGB X.

Здравно осигуряване и осигуряване при продължителна загуба на трудоспособност

По време на получаването на обезщетение за безработица II по принцип Вие сте задължително здравно осигурен и осигурен за продължителна загуба на трудоспособност, ако за Вас не е възможно осигуряване в рамките на семейно осигуряване или ако преди получаване на обезщетение за безработица II сте били частно осигурен. Общите суми за здравно осигуряване и осигуряване при продължителна загуба на трудоспособност се заплащат от институцията в здравните фондове в предписания от закона размер. Ако обезщетенията се предоставят само като заем или като еднократни обезщетения, няма налично задължение за осигуряване в рамките на SGB II.

Ако поради получаването на обезщетение за безработица II Вие ставате задължително осигурен, осигурителният институт принципно Ви регистрира в здравната каса, в която сте били осигурен преди получаването.

Ви бивате осигурен едва тогава, когато обезщетенията бъдат одобрени, тогава осигуряването започва със задна дата от първия ден, за който са били одобрени обезщетенията.

Осигуряване при злополука

Вие сте осигурен против злополука, ако по специално настояване на осигурителния институт трябва да посетите определено място. При злополука Вие трябва незабавно да съобщите за това на институцията.

Пенсионно осигуряване

По време на получаване на обезщетение за безработица II в пенсионното осигуряване за Вас се регистрира време за трудов стаж. Това обаче не важи за ученици, студенти, лица получаващи социални помощи и лица имащи право на обезщетения, които получават обезщетенията само като заем или като еднократна субсидия

Ако поради липсваща потребност за оказване на материална помощ нямате претенции за обезщетение за безработица II и сте безработен, моля да се регистрирате незабавно като безработен в отговарящата за Вас Служба по заетостта. Така ще избегнете евентуалните неизгодни правни положения.

Отсъствие от населеното място

Всички имащи право на обезщетения, които не се намират нито в трудово-правни отношения нито участват в мярка, могат да отсъстват от населеното място **до 21 дни** в годината, без поради това да бъдат ограничавани обезщетенията им. Това обаче е валидно само, ако поради това не се забавят или възпрепятстват активиращи мерки и ако отсъствието от населеното място **е предварително разрешено от лично отговарящия за тях сътрудник**. Ако заплануваното отсъствие от населеното място надвиши 21 календарни дни, **в следствие на това от първия ден на не позволеното отсъствие от населеното място обезщетението се прекратява**. Продължение на обезщетението за безработица II е възможно едва след повторна регистрация при лично отговарящия за лицето сътрудник.

Това не важи за лицата, които са навършили 58 години и са декларирали, че вече не са готови да работят (§ 65 абз. 4 SGB II). Лицата могат **до 17 календарни седмици** да се намират извън обичайното си пребиваване, като обезщетенията продължат да бъдат изплащани. Необходимо е **предварително** обявяване.

Болест

Ако заболеее със загуба на трудоспособност Вие незабавно трябва да информирате за това лично отговарящия за Вас сътрудник. Най-късно преди изтичане на третия календарен ден след настъпване на липсата на трудоспособността, при изискване и по-рано, Вие трябва да представите съответното удостоверение за загуба на трудоспособност от Вашия лекар, който да удостоверява и **първия ден на заболяването**. При изискване Вие сте задължен да представите удостоверение за невъзможност за достигане.

При заболяване в чужбина по време на разрешено отсъствие от населеното място, за гарантиране на претенциите Ви за обезщетение вземете под внимание следните точки:

- съответното удостоверение за загуба на трудоспособност трябва да бъде представено **незабавно** на отговорната за престоя здравна каса,
- отговарящият за лицето сътрудник трябва да бъде **незабавно** информиран за началото и предполагаемата продължителност на липсата на трудоспособност,
- представеното удостоверение от лекаря трябва да удостоверява недвусмислено липсата на трудоспособност. Не е достатъчно заключение за заболяването.

Получаващите обезщетения, които вече участват в мярка, възможност за получаване на работа или практика, също трябва да удостоверят болестта **от първия ден на болестта** с болничен лист и при това трябва да спазват предписанията на институцията респ. на работодателя.

Процедура за получаване на информация за банкови сметки

Съгласно Закона за насърчаване на данъчната дисциплина от 23. декември 2003 г. (държавен вестник 2003 I теза 2931) от 01. април 2005 г. финансовите институции и определени други институции имат възможността за получаване на информация за наличността за банкови реквизити и реквизити за счетоводни сметки при кредитните институции с помощта на централната федерална данъчна служба (BZSt). Законите разпоредби към процедурата за заповест на банкови сметки бяха променени последно от Закона за реформа на корпоративното данъчно облагане 2008 от 14. август 2007 г. (държавен вестник I теза 1912).

Автоматизираното получаване на информация за банкови сметки се регулира от § 93 абз.7 до 10 както и от § 93b на Данъчния кодекс (АО). Още формулировки се съдържат в правилника за прилагане на Данъчния кодекс (АЕАО) в редакцията му от 02.01.2009.

Обръщаме Ви внимание на това, че съгласно § 93 абз. 9 на Данъчния кодекс (АО), при нужда можем да се възползваме от тази възможност.

Декларация за съгласие

Съгласен съм с това, в границите на столицата на провинцията Висбаден центърът за трудоустройство (Jobcenter), основното осигуряване за хора търсещи работа, (институция осигуряваща обезщетенията съгл. SGB II) да предостави на направление 51.500101 (институция осигуряваща обезщетенията съгл. XII) копия на моето заявление за обезщетение съгласно SGB II, на последното решение за съгласие, на решението за назначаване както и на лекарската експертиза.

Декларирам съгласието си за предаване на личните ми данни като адрес, професионално развитие и ограничения за предаване на институции за професионални мерки за приобщаване за целите на участие.

Бях информиран за това, че при намаляване на редовното обезщетение (санкция) с 30 % и повече отдел Социална дейност на Службата по социални въпроси ще бъде информирана, ако към моето домакинство принадлежат непълнолетни деца.

С подписа си потвърждавам, че получих настоящата инструкция и съм съгласен с декларацията за съгласие.

Висбаден,

Подпис

Landeshauptstadt Wiesbaden
Sozialleistungs- und Jobcenter

Информация съгласно член 13/член 14 на Общия регламент за защита на данните на ЕС (DSGVO - ОРЗД)

Със следващата информация бихме искали да Ви дадем обща представа за обработването на Вашите лични данни от нас и Вашите права съгласно законодателството във връзка със защитата на данните. Събирането и обработването на данни служи, за да можем да Ви предоставим подпомагане съгласно Втората част на Социалния кодекс (SGB II).

1. Отговорник за защита на данните

Landeshauptstadt Wiesbaden
Der Magistrat
Sozialleistungs- und Jobcenter
Konradinerallee 11, 65189 Wiesbaden

2. Пълномощник за защита на данните на инстанцията

Datenschutzbeauftragter der Landeshauptstadt Wiesbaden,
Postfach 3920; 65029 Wiesbaden

3. Правно основание за обработването на данни

Службата за осигуряване на минимални доходи и бежанци обработва Вашите данни, за да обработи използването от Вас подпомагане според Втората част на Социалния кодекс (SGB II) и евентуално да предостави подпомагане. Събирането и обработването на Вашите данни е ограничено до съответните необходими данни. Правно основание за обработването на данни при изпълнението на дадена задача или задължение по закон е чл. 6 ал. 1 буква с и е и чл. 9 ал. 2 буква b DSGVO (ОРЗД) във връзка с § 35 Sozialgesetzbuch Erstes Buch (SGB I – Първа част на Социалния кодекс), §§ 67 и следващите Sozialgesetzbuch Zehntes Buch (SGB X - Sozialverwaltungsverfahren und Sozialdatenschutz – Десета част на Социалния кодекс – Социално-административни процедури и защита на социалните данни), §§ 50 и следващите SGB II и специални законови разпоредби.

Ако изрично сме Ви помолили за съгласие за обработването на данни, правното основание за обработването на данни е чл. 6 ал. 1 а и чл. 9 ал. 2 а DSGVO (ОРЗД) във връзка с § 67 b ал. 2 SGB X (Десета част на Социалния кодекс).

4. Категории лични данни:

В Службата за осигуряване на минимални доходи и бежанци според законното поръчение и правното основание могат да се събират и обработват следните лични данни:

Основни данни:

Клиентски номер, номер на нуждаеща се общност, фамилно име, собствено име, дата на раждане, място на раждане, рождено име, адрес, националност, семейно положение, пол, данъчен-ИД, статут на пребиваване, CNP / ЕГН, номер на присъждане и дата на присъждане, номер в Централния регистър на чужденците (AZR), пенсионно-/социално-осигурителен номер, степен на необходимост от гледане, степен на тежко увреждане и признаци, телефонен номер (посочва се доброволно), имейл адрес (посочва се доброволно), банкова сметка

Други възможни лични данни:

Период на разрешаване, размер на подпомагането, вид на подпомагането, данни за доходите и имущественото състояние, данни за продължителността и приключването на трудови отношения и за работодатели, данни за право на издръжка или регресни права, данни за изпълнение, данни за производства съгласно Ordnungswidrigkeitengesetz (OWiG – Закон за административните нарушения), данни за наемни отношения и за потребностите от настаняване и отопление, данни за здравното осигуряване и осигуряване за гледане и за пенсионно осигуряване, данни за здравословното състояние, данни за законното придружаване/попечителство и гледане, данни за полученото социално подпомагане, данни за семейното положение, данни за личното положение (автобиография), удостоверения за посещаване на училища и дипломи

5. Предаване на лични данни и събиране на лични данни

Лични данни се предават на трети лица само въз основа на законова оторизация и разпоредби (най-вече въз основа на разпоредбите за защита на данните на SGB X – Десета част на Социалния кодекс), като например: други организации за социално подпомагане (например Германско пенсионно осигуряване, Здравно осигуряване и осигуряване за гледане), Федерална агенция по труда, Финансови служби, Митнически инстанции, инстанции за наказателно преследване и инстанции за отбрана от опасности (например полиция, прокуратура, конституционна защита), съдилища, други трети лица, като например комунални служби, Управляващ президиум Дармщат, Министерство за социални въпроси и интеграция на провинция Хесен, Федерално министерство на труда и социалните въпроси, Федерална централна данъчна служба, Федерална служба за миграция и бежанци, Федерална сметна палата, други контролни инстанции на провинцията и на столицата на провинцията Висбаден, на които е възложено да обработват данни (например доставчици на ИТ услуги), наемодатели (ако се плаща директно на тях), електроснабдителни дружества (ако се плаща директно на тях), служби за консултиране на длъжници (само със съгласието на засегнатите), служби за консултиране на зависими лица (само със съгласието на засегнатите), психосоциално придружаване (само със съгласието на засегнатите).

По принцип събирането на лични данни се извършва от засегнатите. При наличието на правно основание или на Вашето съгласие могат да се събират данни също и от други обществени служби, например други организации за социално подпомагане.

6. Продължителност на запамяването на данни

Продължителността на запаметяване на данни се определя от различни, определени от закона срокове за съхранение. При платечно релевантни процеси тя обикновено е 10 години, но в конкретни случаи може да продължава до 30 години след приключване на предоставянето на подпомагане.

7. Вашите права

Обръщаме Ви изрично внимание на Вашето право на информация, корекция, изтриване, ограничаване на обработката, пренасяне на данни и възражение относно всички обработвани лични данни. Правно основание за това е чл. 15 - 21 DSGVO (ОРЗД) във връзка с §§ 81, 83 и 84 SGB X (Десета част на Социалния кодекс).

Ако не предоставите данни или възразите на обработването, това може да е в правен ущърб за Вас, като например загуба на права. Такъв може да е случаят, ако отмените дадено съгласие за обработването на данни (чл. 13 ал. 2 буква с и е DSGVO (ОРЗД)).

8. Пълномощник за защита на данните на провинция Хесен

Имате право да подадете жалба до Пълномощника за защита на данните на провинция Хесен. Пощенски адрес:

Der Hessische Beauftragte für Datenschutz und Informationsfreiheit
Postfach 3163; 65021 Wiesbaden